

**T.C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**METROLOJİ VE STANDARDİZASYON GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ**

**ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN
ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK
(75/107/AT)**

ve

İDARİ PARA CEZASI UYGULAMALARI

**ANKARA
Eylül 2011**

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

AMAÇ

Ölçü kapları olarak kullanılan ölçü şişelerinin piyasaya arzına yönelik koşullar ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

KAPSAM

Bu Yönetmelik, tanımı verilen ölçü şişelerini kapsar.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

Ölçü Şişeleri :

Genel olarak şişe olarak adlandırılan,

- ✚ Camdan veya cam ile aynı ölçme tekniği garantilerini veren değişmez sağlamlık ve biçime sahip diğer malzemelerden üretilen kapatılmış veya kapatılabilir şekilde tasarımlanan sıvıların depolanması,
- ✚ Taşınması veya teslimi için geliştirilen,
- ✚ Nominal hacimleri 0,05 litre ile 5 litre arasında değişen,
- ✚ Ölçü kabı olarak kullanılacak şekilde tasarımda ve üretimde ölçüm özellikleri taşıyan kapları

✚ ifade eder.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

HUKUKİ DAYANAK

- ✚ 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu
- ✚ 4703 sayılı Ürünlere ilişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

Üretici :

- ✚ Ölçü şişelerini imal eden, ıslah eden,
- ✚ Ürüne ticari markasını veya ayırt edici işaretini koyarak kendini imalatçı olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi;
- ✚ Üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi;
- ✚ Türkiye'de yetkili temsilcisinin bulunmaması halinde ise ithalatçıyı;
- ✚ Ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi

✚ ifade eder.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

Nominal Kapasite “Vn”:

- ✚ Şişenin üzerine işaretlenmiş hacmidir. Bu hacim, normal kullanım şartlarında şişe içerisine doldurulan ve şişenin içermesi gereken sıvının hacmidir.

Birim Kapasite veya Limit hacmi:

- ✚ Şişe ağzına kadar doldurulduğunda içerdiği sıvının hacmidir.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

Gerçek Kapasite:

- ✚ Teorik olarak nominal kapasiteye karşı gelen şartlar altında doldurulan şişenin gerçek olarak içerdiği sıvı hacmidir.

Hacim Genleşmesi veya Boşluk:

- ✚ Nominal kapasite ve birim seviye için teorik doldurma seviyesi arasındaki mesafedir.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

24.01.2012

GENEL HÜKÜMLER

Ölçü kabı olarak kullanılan şişeler genellikle iki yöntemden birine göre doldurulacak şekilde tasarlanır

Bunlar;

- ✚ Sabit bir seviyeye kadar doldurma,
- ✚ Sabit bir boşluğa kadar doldurma,

metotları kullanılır.

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

KONTROL NASIL YAPILIR ?

- ✚ Uygulamada, ölçü kabı şişesinin gerçek kapasitesi teorik olarak nominal kapasiteye karşı gelen seviyeye kadar doldurulan 20 °C deki suyun miktarı tayin edilerek kontrol edilir.
- ✚ Bu kontrol eşdeğer hassasiyetli bir metot ile dolaylı olarak da yapılabilir.
- ✚ Bilinen nominal kapasite ile birim kapasite arasındaki fark aynı tipteki, yani aynı tasarıma göre yapılmış bütün şişelerde fark edilir derecede SABİT olmalıdır.

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

YÖNETMELİKLER KAPSAMINDA YAPILACAK KONTROLLER

Ölçü Kapları olarak kullanılan Ölçü Şişeleri ile ilgili yapılacak kontroller;

- + Duyusal Kontrol
- + Metrolojik Kontrol

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

DUYUSAL KONTROL

Piyasaya arz edilmiş ve/veya üretilmiş Ölçü şişeleri üzerindeki yazı ve işaretler;

- ✚ İyi görülebilecek, silinmeyecek, ve kolayca okunabilecek şekilde,
- ✚ Yan cidar üzerinde, taban dikişinde veya tabanda,
- ✚ Kabartma Yazının Yüksekliği,
- ✚ Nominal Dolum hacmi
- ✚ Birim işareti (80/181/AT)
- ✚ Ölçü şişeleri üreten her üreticiyi belirleyecek tescilli marka,
- ✚ En az 3mm boyutunda "3" işareti

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

DUYUSAL KONTROL

Nominal Dolum Miktarı	Nominal Dolum Miktarının En Az Yazı Yüksekliği
1000 ml'den büyük (1000ml hariç)	6 mm
200ml - 1000 ml arası (1000 ml dahil)	4 mm
200 ml ve altındakilerde (200 ml dahil)	3 mm

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

DUYUSAL KONTROL

Ölçü kabı olarak kullanılan ölçü şişeleri zorunlu işaretlerle karıştırılmaması koşuluyla başka işaretler taşıyabilir.

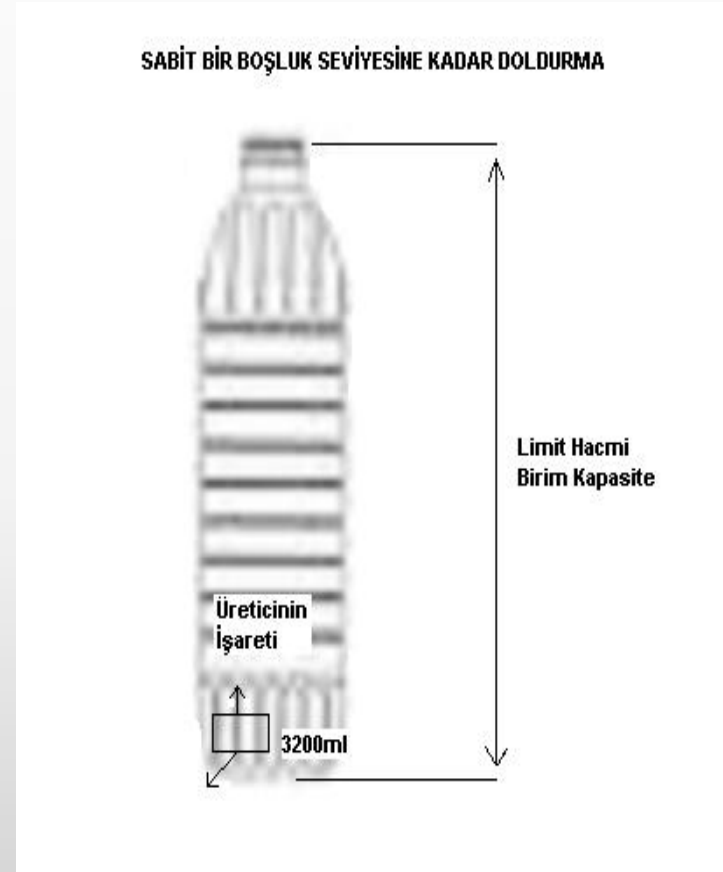
Şişe için öngörülen zorunluluklar;

- + Şişe sabit bir boşluk seviyesine kadar doldurulacak şekilde tasarlandığı zaman; Santilitre olarak limit dolum hacmi (ancak (cl) birim işareti olmaksızın),
- + Şişe sabit bir seviyeye kadar doldurulacak şekilde tasarlandığı zaman, Üst limit seviyesi ile teorik dolum seviyesi arasındaki mesafe (mm olarak);

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

DUYUSAL KONTROL

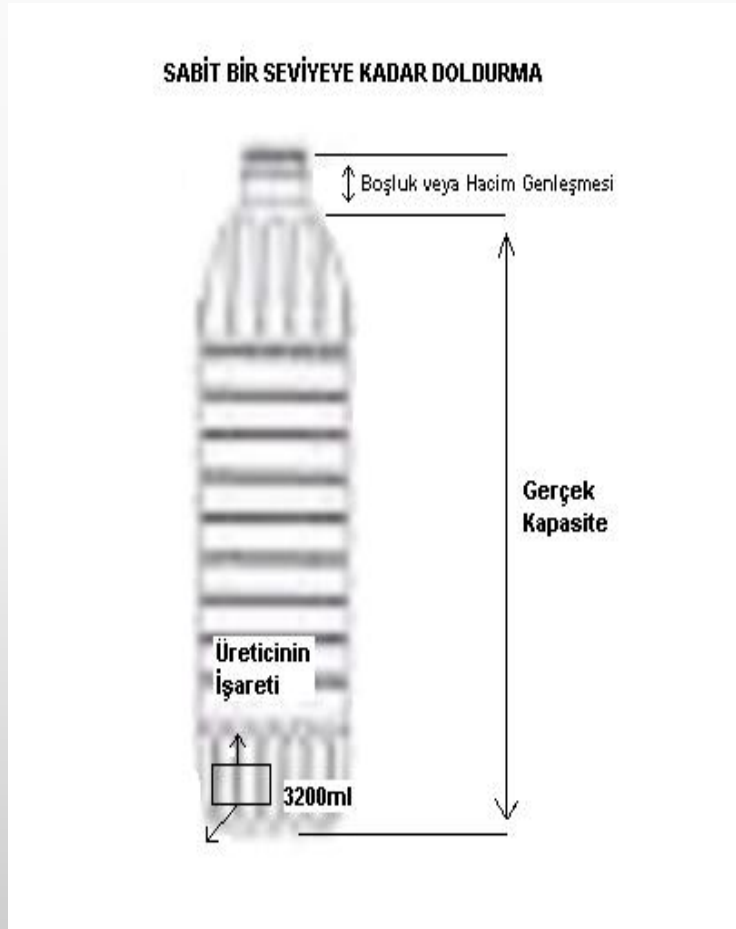
- ✚ Şişe sabit bir boşluk seviyesine kadar doldurulacak şekilde tasarlandığı zaman;
- ✚ Santilitre olarak limit dolum hacmi

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

DUYUSAL KONTROL

- ✚ Şişe sabit bir seviyeye kadar doldurulacak şekilde tasarlandığı zaman,
- ✚ Üst limit seviyesi ile teorik dolun seviyesi arasındaki mesafe (mm olarak);

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

METROLOJİK KONTROL

24.01.2012

Mililitre olarak V_n nominal hacmi	Hata sınırları (limitleri)	
	V_n 'nin %'si olarak	Mililitre olarak
50 - 100 arası	-	3
100 - 200 arası	3	-
200 - 300 arası	-	6
300 - 500 arası	2	-
500 - 1000 arası	-	10
1000 - 5000 arası	1	-

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

METROLOJİK KONTROL

Ölçü şişelerinin nominal dolum hacim kontrollerinin Yönetmeliğe uygunluğunun tespit edilmesi.

Kontroller;

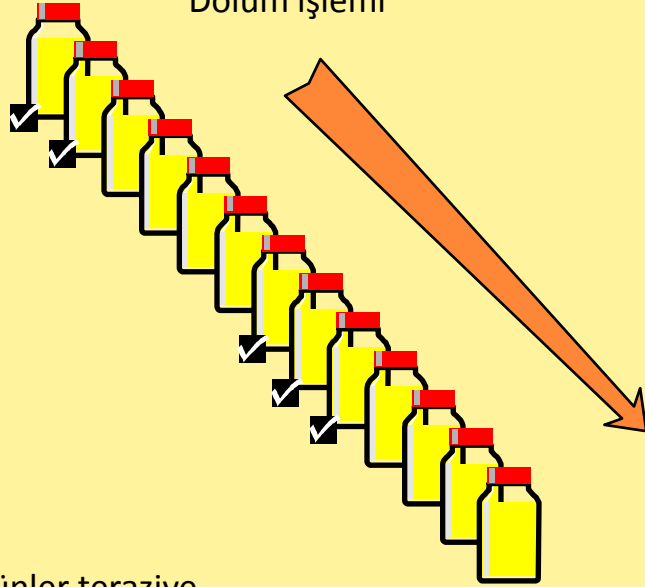
- ✚ Standart sapma metodunun kullanımı ,
(Numunedeki ölçü şişelerinin sayısı 35)
- ✚ Ortalama dağılım metodunun kullanımına
(Numunedeki ölçü şişelerinin sayısı 40)

İlişkin kontroller

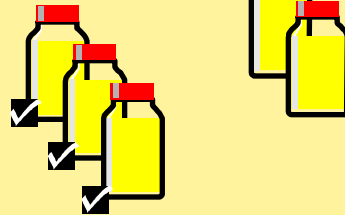
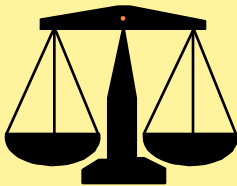
PIYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

Örnekleme

Statik Yöntemlerle İstatistiksel
Dolum İşlemi

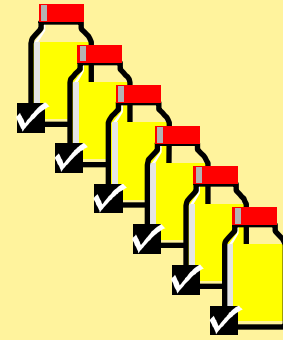

Ürünler teraziye
yönlendirilir.

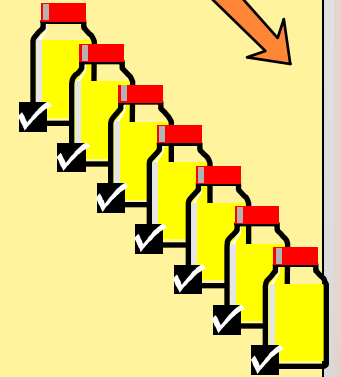
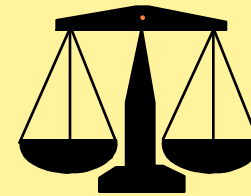

100% Kontrol

Dinamik Yöntemlerle İstatistiksel
Dolum İşlemi

Terazi ürünlere
yönlendirilir.

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

BAKANLIĞIN YAPACAĞI PİYASA GÖZETİM VE DENETİMİ

- ✚ Üreticilerde, yapılacak kontroller ölçü şişelerinin aynı tasarım ve aynı imalatı temsil eden bir numune bir saatlik üretim sürecine denk gelen partiden rastgele alınır.

Kapasite ölçümü için;

- ✓ Ölçü şişeleri boş tartılır,
- ✓ Şişeler yoğunluğu bilinen 20 °C'deki su ile kontrolde kullanılan metoda uygun, nominal kapasiteye karşı gelen seviyeye kadar doldurulur.
- ✓ Şişeler dolu olarak tartılır.(Üzerindeki taşan su kurulanır.)
- ✓ İşlemlerde yasal ölçü aleti kullanılarak yapılır.

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Standart Sapma Metodu Kullanımı

(Numunedeki ölçü şişelerinin sayısı 35)

Kabul Kriteri;

$$X + k.s \leq Ts$$

$$X - k.s \geq Ti$$

$$s \leq F(Ts - Ti) \quad k = 1,57, \quad F = 0,266$$

x = 35 ölçümün ortalama değeri

k, F = Sabit Katsayılar

s = Standart sapma

Ti = Alt sınır

Ts = Üst sınır

PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

24.01.2012

SONUÇLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ortalama Dağılım Metodu Kullanımı

(Numunedeki Ölçü Şişelerinin sayısı 40)

Kabul Kriteri;

$$X + k'.R \leq Ts$$

$$X + k'.R \geq Ti$$

$$R \leq F' (Ts - Ti) \quad k' = 0,668, \quad F' = 0,628$$

x = 40 ölçümün ortalama değeri

R = Her birinde 5 ölçme kabı şişesi olan 8 tane alt grup

k', F' = Sabit Katsayılar

Ti = Alt sınır

Ts = Üst sınır

SEKTÖRÜN SORUMLULUKLARI

SEKTÖRÜN SORUMLULUKLARI

24.01.2012

SORUMLULUKLAR

- ✚ Üreticiler, hazır ambalajlı mamullerin Yönetmelik hükümlerine uygun olması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.
- ✚ Ölçüm ve kontroller; gerekli işlemleri yerine getirmek için uygun yasal ölçüm cihazlarıyla yapılacaktır.

SEKTÖRÜN SORUMLULUKLARI

24.01.2012

SORUMLULUKLAR

- ✚ Bu kontrollerde kullanılan ölçü aletlerinin yetkili kuruluşlar tarafından muayenesinin yapılmış olması gerekmektedir.
- ✚ Üretici, nominal kapasiteye karşılık geldiği kabul edilen doldurma seviyesi ile limit dolum seviyesi arasındaki mesafe ya da boşluk seviyesi aynı modeldeki tüm şişeler için sabit algılanacak şekilde üretimin tekdüze olmasını sağlayacaktır.

İDARİ PARA CEZASI UYGULAMALARI

İDARİ PARA CEZASI UYGULAMARI

ÖLÇÜ ŞİŞELERİNİN UYGUNLUĞU

✚ Ölçü kabı olarak kullanılan ölçü şişelerinin mevzuata aykırılık durumunda:

- ✓ Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 2011 yılı için *4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunla düzenlenmiş olan İdari Para Cezalarının Yeniden Değerlerinin Duyurulmasına İlişkin Tebliğ(2011/13)* esas alınarak;
- ✓ 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırılıktan 12 (a) maddesine göre;
- ✓ “2.465 – 6.163 TL” arası idari para cezası

verilir.

İDARİ PARA CEZASI UYGULAMARI

ÖLÇÜ ŞİŞELERİNİN MİKTAR ve ETİKET BİLGİLERİNİN UYGUNLUĞU

24.01.2012

✚ Ölçü kabı olarak kullanılan ölçü şişelerinin;

a) Miktar yönünden noksanlık durumunda 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 14 (f) maddesine aykırılıktan 15 (f) maddesine göre “1.232-12.327 TL” arası idari para cezası,

b) Duyusal kontroldeki aykırılık durumunda ise 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aykırılıktan 12 (a) maddesine göre “2.465 – 6.163 TL” arası idari para cezası

verilir.

İDARİ PARA CEZASI UYGULAMARI

ÖLÇÜ ŞİŞELERİNİN MİKTAR ve ETİKET BİLGİLERİNİN UYGUNLUĞU

24.01.2012

- ✚ Diğer taraftan miktar eksikliği ile ilgili olarak dolum işletmecisinin yanısıra denetimi yapılan ürünün dağıtımını yapan ve satan kişilere de Kabahatler Kanununun 14 üncü maddesi “iştirak hükümleri” gereğince işlem yapılması uygun olacaktır.
- ✚ Ayrıca, miktar eksikliği olan parti, yedd-i emin olarak üreticiye tutanakla teslim edilerek düzeltilmesi için bir süre verilir ve bu süre sonunda yapılacak denetimle parti kontrol edilir.
- ✚ Ambalaj üzerindeki yazı ve işaretlerin mevzuata aykırılığı ile ilgili olarak dolum işletmecisine önce **Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetleri ile ilgili 2008/8 sayılı Genelge** hükümlerine göre belli bir süre verilir ve bu sürenin sonunda söz konusu aykırılık ile ilgili yapmış olduğu düzeltmelere göre işlem yapılır.

ÖLÇÜ KAPLARI OLARAK KULLANILAN ÖLÇÜ ŞİŞELERİNE DAİR YÖNETMELİK - 75/107/AT

T.C.

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

METROLOJİ VE STANDARDİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hazır Ambalajlı Mamuller ve Laboratuvarlar Şube Müdürlüğü

Tel : 0 312 231 72 80 / 1252-1284

Fax : 0 312 231 16 94

Web : www.sanayi.gov.tr
mehmet.tetik@sanayi.gov.tr
murat.tasci@sanayi.gov.tr

Dinlediđiniz için teŖekkür
ederim.